

Tórmóður Stórá

SPELL, AT VIT IKKI HAVA RÁÐ TIL EIN ORDILIGAN DEPIL

Avvarðandi, sjúklingar og starvsfólk á psykiatriska deplinum hava í áravís gramt seg um fysisku karmarnar á deildini. Nú verður ein nýggjur bygningur gjørdur, men hann er eiheldur nóg góður, halda fleiri

BIRGITH LASSEN

I fjør setti táverandi landsstýrismaðurin í heilsumálum hakan í fyrri nýggja sjúkrahúsbygninginum, sum skal liggja í Sandágerði.

Bygningurin skal hýsa seingjardeildum, føðideild, køki og eisini einum nýggjum psykiatriskum depli.

Í fleiri ár hava sjúklingar, avvarðandi og starvsfólk á psykiatriska deplinum funnist at fysisku karmarnar á deildini. Deildin er ov gomul og hon er ikki hildin við líka. Innbúgvíð er antin slitið ella brotið. Fleiri kómur mangla náttlampur og skáp. 12 sjúklingar mugu deilast um eina brúsu. Summi meina enntá, at fysisku karmarnar gera sjúklingarnar enn sjúkari.

Men fyrri nøkrum árum síðan vóru ein partur av teimum 489,3 milliónunum, sum Landssjúkrahúsið hevur fingið játtað frá 2010-2019, settar av til ein nýggjan sjúkrahúsbygning. 10.000 fermetra stóri bygningurin fekk tillutað 348 milliónir krónur og skal standa klárur á vári í 2019.

Tá fyrstu tekningarnar vórðu gjørdar, legði man stóran dent á atlitid til sjúklingin. Fleiri vísindaligar kanningar hava staðfest, at byggifrøði og innbúgv hevur stóran týðning á heilsuna hjá sálarliga sjúkum: Tess meiri estetiskt sjúklingurin býr, tess skjótari kemur hann fyrri seg.

Man vildi syrgja fyrri at byggja ein bygning í tráð tað, sum á fakmáli verður kallað heilandi byggifrøði. Serligur dentur varð lagdur á at hornini í bygninginum skuldu avrundast. Hetta sigst at hava eina góða ávirkan á sálarligar sjúklingar, tí rúmini kennast meiri komfortabul at vera í.

Spart og minkað

Á skrivstovuni hjá Tórmóð Stórá, leiðara á psykiatriska bygninginum, liggur á hillini ein stakkur av pappírsrullum.

Tórmóður Stórá hálar eina rullu niður á borðið og spreiddur hana út, so vit kunnu síggja eina arkitektteknada mynd av, hvussu nýggi sjúkrahúsbygningurin fer at síggja út.

– Nýggi bygningurin verður nógv betur enn tann, vit hava í dag. Tað er heilt sikkurt. Men hann verður bara ikki nóg góður, sigur Tórmóður Stórá

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

»Bygningurin er merktur av, at tað skulu loysast ov nógvar uppgávur í sama bygningi fyrri ov fáar pengar«

– Hvørja ferð eg fái eina nýggja tekning frá arkitektinum, ræðist eg at síggja, hvat teir nú hava broytt, sigur hann. Tá verkætlanin fór í gongd í 2006, hevði Tórmóður Stórá hug at berjast í móti, tá bygginevndin byrjaði at minka bygningin á tekningunum. Men nú 10 ár seinni er hann blivin troyttur av prosessini og orkar ikki at berjast í móti.

– Tey lurta ikki eftir okkum, sigur hann.

Hyggur tú eftir nýggjastu tekningunum av sjúkrahúsbygninginum, er nógv broytt í mun til, hvat man upprunaliga ætlaði. Tað harmast Tórmóður Stórá um saman við øðrum starvsfólkum á deildini.

– Fyri gott 50 árum síðan bygdu vit eitt sjúkrahús til psykiatriskar

sjúklingar í Føroyum. Nú gera vit tað so aftur. Kanska gera vit tað ikki aftur fyrr enn um 50 ár. Tí haldi eg, tað er umráðandi at gera bygningin so góðan sum gjørligt. Og sum ætlanin er nú, verður bygningurin ikki nóg góður og stórur til at hýsa øllum okkara virksemini, sigur leiðarin á psykiatriska deplinum.

– Vit hava havt nógvar góðar ætlanir og tankar um, hvønn psykiatriskan depil, vit vilja hava, men nú er bygningurin merktur av, at tað skulu loysast ov nógvar uppgávur í sama bygningi fyrri ov fáar pengar. Til dømis eru okkara seingjardeild alt ov kroyst og garðurin alt ov lítil, leggur hann afturat.

Hóast hann er ónøgður við, at bygningurin er minkaður so nógv í mun, hvat man upprunaliga ætlaði, er kennur hann, at hann er í tvístøðu.

– Nýggi bygningurin verður nógv betur enn tann, vit hava í dag. Tað er heilt sikkurt. Men hann verður bara ikki nóg góður, sigur Tórmóður Stórá og greiður frá, at í mun til at 12 sjúklingar í dag deilast um eina brúsu, fara allir sjúklingar á nýggju deildini at hava hvør sitt ves og hvør sína brúsu.

Psykiatriin verður kvald

Sparingar í nýggja bygninginum eru kanska ítøkiligast myndin uppá, hvussu psykiatriin verður raðfest figgjarliga. Sambært leiðaranum á deildini, hava starvsfólkini alt ov trong kor.

– So hvørt sum sálarligar sjúkur verða avtabuiseraðar, venda fleiri og fleiri sær til læknan. Tað er gott. Men tá vit verða niðurreiðfest figgjarliga, er tað ringt at fylgja við og megna tað uppgávuna, sum vit hava, sigur hann.

– Hetta er ein afturvendandi trupulleiki. Vit verða kvald spakuliga. Ikki heilt dripin. Men kvald, sigur leiðarin á psykiatriska deplinum at enda.

BIRGITH@SOSIALURIN.FO

■ Á síðu 16 kanst tú lesa, hvat Sirið Stenberg, Landsstýris-kvinna í heilsumálum, sigur til málið.